

## **Itäsuomenkarjan viimeinen evakkoreissu**

Ahlmanin ammattiopiston itäsuomenkarjan kyyttölehmät ja nuor'karja muuttavat kesäkuun alussa Tampereelta Kajaaniin Kainuun ammattiopiston opetusmaatilalle. Liekö tämä viimeinen itäsuomenkarjan evakkoreissu? Ensimmäinen evakkotaival, sodan kurjuutta pakenevat karjalaiset kyyttöjensä kanssa, on piirtynyt kansalliseen muistiimme.

Alkuperäisrotuja ja niiden perinnöllistä monimuotoisuutta turvataan Suomen maa-, metsä- ja kalatalouden kansallisen geenivaraohjelman toimenpitein. Ohjelman toteuttamista koordinoi Luonnonvarakeskus. Keskeistä toiminnassa ovat alkuperäisrotujen säilytyskarjat Kainuun, Ahlmanin ja Lappian ammattiopistojen opetusmaatiloilla. Alun perin nämä säilytyskarjat oli perustettu Sukevan ja Pelson vankiloiden maatiloille Sonkajärvelle ja Vaalaan. Kun Sukevan avovankilaosasto ja sen myötä vankilamaatila lakkautettiin vuonna 2007, vankilatilan kyyttökarja lähti evakkoon Kainuun ammattiopiston opetusmaatilalle Kajaaniin ja Ahlmanin ammattiopistoon Tampereelle.

Nyt Ahlmanin ammattiopisto keskittyy Pirkanmaan oman alkuperäisrodun, länsisuomenkarjan, säilytykseen ja jalostukseen. Ahlmanin kyytöt lähtevät evakkoon kohti Kainuuta – tällä kertaa hyvillä mielin.

Vastaavanlaiset evakkoreissut on kokenut pohjoissuomenkarja eli lapinlehmä. Ensin ne olivat lapinsotaa paossa Pohjois-Ruotissa vuosina 1944-45. Rotu oli vähällä kuolla myöhemmin sukupuuttoon, mutta yksityisten aktivistien ja valtiovallan toimenpitein se saatiin elvytettyä. Vastaavan kohtalon oli vähällä kokea myös itäsuomenkarja. Lapinlehmä kasvatettiin 1984 alkaen Pelson vankilan maatilalla, jossa kotieläinten pito päättyi elokuussa 2022. Edessä oli evakkomatka Ammattiopisto Lappian opetusmaatilalle Tervolaan Etelä-Lappiin.

Näillä järjestelyillä jatketaan itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarjan kasvatusta ja säilytystä toteutetaan jatkossa niiden perinteisissä maakunnissaan. Alkuperäisroduilla on taloudellisia, tieteellisiä ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Säilytyskarjojen lisäksi niiden geenejä säilytetään pakastegeenipankissa; nestetyyppeen on säilytetty alkioita ja sonnien siemennestettä.

### **Lisätietoja:**

Juha Kantanen  
Luonnonvarakeskuksen tutkimus professori  
p. [029 5326210](tel:0295326210)  
[juha.kantanen@luke.fi](mailto:juha.kantanen@luke.fi)

Arto Mäkeläinen  
KAO Seppälän karjamestari  
p. [044 797 0833](tel:0447970833)  
[arto.makelainen@kao.fi](mailto:arto.makelainen@kao.fi)